

Nieuwsbrief Kamerkoor Vox Flevium nr 3, oktober 2023

Welkom!

Eind augustus is Kamerkoor Vox Flevium weer met veel plezier begonnen met de repetities voor ons herfstconcert. Dit keer zingen we zowel in Swifterbant als in Harderwijk. Het thema van het concert is *Noorderlicht, muziek uit Scandinavië en de Baltische staten*.

We brengen liederen ten gehore van bekende componisten zoals Gjeilo en Grieg, maar ook minder bekende stukken van Dambis en Skepasts. Maar over de muziek later meer...

De kaartverkoop voor het concert in Swifterbant vindt plaats aan de zaal of via onze vernieuwde website www.voxflevium.nl. Houdt er wel rekening mee dat u tijdig boekt, omdat de verwerking van het betaalverzoek enige tijd kost. De toegangsprijs is 15 euro, inclusief consumptie. Neemt u vooral even een kijkje op onze website! Alles rondom het concert in de Plantagekerk (Stationslaan 136) in Harderwijk wordt verzorgd door de organisatie aldaar (zie onze website).

We wensen u met deze nieuwsbrief weer veel leesplezier toe.

Nieuwe leden gezocht

Vox Flevium heeft plek voor tenoren en bassen. Onze vaste repetitie-avond is op woensdag van 20.00 tot 22.00 uur in De Hoeksteen te Swifterbant. Houdt u van zingen, kom dan vrijblijvend een keer kennismaken. U kunt contact opnemen met onze voorzitter: aderieke.karst@gmail.com.

Toelichting op het programma Noorderlicht

Het concert opent met het prachtige *Salve Regina* van Arvo Pärt, waarin de heilige maagd Maria als moeder van barmhartigheid wordt opgeroepen om ons mensen te troosten door ons haar zoon Jezus te tonen. Ons leven op aarde is als een tranendal, waarin we een voorspreekster als Maria hard nodig hebben. Wij zien haar lieflijkheid en aanbidden haar als liefdevolle en zoete maagd. Het stuk van Pärt is een dialoog tussen orgel en koor en kan door zich herhalende thema's een meditatieve werking hebben. De lange pauzes op enkele plaatsen in het stuk nodigen ons uit tot stilte en zelfreflectie.

In dit concert zingen we daarnaast drie stukken van de Noorse componist en pianist Ola Gjeilo. Hij werd geboren in 1978 en woont tegenwoordig in de Verenigde Staten. Hij is een veelzijdig en gevierd componist, wat blijkt uit de verschillende muziekstijlen die hij beheerst, van populair, jazz en klassiek en uit het feit dat zijn werk over de hele wereld wordt uitgevoerd, van de opera in Oslo tot Carnegie Hall in New York. En niet te vergeten natuurlijk onze eigen Hoeksteen in Swifterbant en Plantagekerk in Harderwijk! *Ecce Novum* en *NorthernLights* zijn beide in het Latijn geschreven en *The Rose* is een getoonzet gedicht in het Engels van de Victoriaanse dichteres Christina Rossetti.

In *Ecce Novum* wordt de luisteraar opgeroepen tot verwondering over de maagdelijke geboorte van de zoon van God. Doordat Maria haar echtgenoot niet kent, worden de wetten van de natuur overstegen en doet Goddelijkheid zich op zijn meest nederigst voor. De symbolen van de lelie (de maagdelijkheid en zuiverheid van Maria) en de roos

(goddelijke liefde, maar ook menselijke passie) vinden we ook terug in het gedicht van Rosetti. In beide teksten wordt de roos in verband gebracht met de doorns waar zij uit opbloeit. Zo kan uit pijn en lijden ware passie ontstaan die de wereld in vuur en vlam zet!

Hoewel het stuk de Engelse titel *Northern Lights* heeft, is de tekst in het Latijn en is de overeenkomst qua thematiek zeer vergelijkbaar met de vernoemde twee liederen van Gjeilo. In het gedicht wordt een geliefde bezongen en net als in *The Rose*, is de liefde niet zonder problemen: de componist heeft het over een verschrikkelijke schoonheid, waarvan hij zich afkeert. Gjeilo legt uit dat hij bij het componeren van het stuk tijdens kerst 2007 in Oslo uit zijn zolderkamerraam keek over een winters meer onder sterren en besepte hoezeer deze "terrible beauty" ook aanwezig is in aurora borealis, het noorderlicht met zijn betoverende, maar ook angstaanjagende kwaliteiten. Pijn en schoonheid gaan bij deze Noorse componist in deze stukken hand in hand.

Een heel ander soort lied is het folkloristische *Es Gulu, Gulu* van de Letse componist Arijs Skepasts. In dit lied wordt de sfeer van een droom over de geliefde opgeroepen. De dromende vrouw wordt bezocht door haar geliefde, die niets tegen haar zegt. Als zij huilend bij het raam zit, gaat de geliefde op zijn paard zitten, neemt zijn hoed af en roept haar vaarwel toe. De bijzondere sfeer in dit lied wordt opgeroepen door de verschillende "partijen" die aan het woord komen. In de solo (door Tina Dalstra) horen we de vertelstem van de dromende vrouw, het koor ondersteunt en herhaalt haar verhaal, de weeklacht van de droomster klinkt door in de solisten groep en de droom wordt verbeeld door de magische klanken van een regenmaker.

Van Paul Dambis zingen we het ritmsiche *Puti, Puti, veja mate* en ook dit lied heeft wel iets weg van een volksliedje. In de cadans van de zang horen we het onrustige waaien van de wind, die maar beter tot rust kan komen omdat de broers van de verteller sinds gisteren al op zee zijn

Twee liederen in ons programma hebben dezelfde titel: *I Himmelen*. De eerste is van Jan Hakan Aberg in het Zweeds en de tweede van de Noor Edvard Grieg. We kunnen dus toe met één vertaling ;-) Hoe heerlijk is het in de hemel, niemand kan de hemel beschrijven, maar onze voorstelling ervan is eindeloos rijk en gelukzalig!

De Zweedse componist Bo Hansson, die zo verlegen was dat hij nooit optrad, maakte een mooi arrangement op het gedicht *Havet låter* van Barbro Lindgren, die op haar beurt eigenlijk niet wilde dat de tekst vertaald werd. Voor ons niet zo handig, vandaar dat we toch wel blij zijn met de volgende interpretatie:

De zee klinkt op een bepaalde manier
De hemel houdt zich stil
Houden van iemand is zowel moeilijk als makkelijk
Duizend keer heb ik jou pijn gedaan

De zee klinkt op een bepaalde manier
De hemel houdt zich stil
Zeg mij wat is verkeerd en juist
Mijn ogen willen zichzelf niet openen
En mijn oren horen zo slecht

Van Grieg hebben we ook het prachtige en vaak uitgevoerde *Ave Maris Stella* in ons programma opgenomen. Het is een ode in het Latijn aan Maria in haar symbolische hoedanigheid van ster van de zee. We vragen Maria om ons van het kwaad te verlossen en ons het goede te geven opdat wij ons in eeuwigheid mogen verheugen in het aanschouwen van Jezus.

We besluiten dit concert met vijf van de zeven prachtige *Andelige Sanger* van August Soderman. De titel betekent Spirituele of Heilige Lieder en de vijf delen van de cyclus die we zingen zijn: Kyrie, Agnus Dei, Jesu Christe, Virgo Gloriosa en met het jubelende Osanna, besluiten we dit concert (de twee solo's worden gezongen door Laura Bakker).

Uitgelicht

Dit keer in deze rubriek informatie over een nog levende componist: de Noorse componist Ola Gjeilo, geboren in Skui in 1978. Deze sympathieke Noor begon met piano spelen en componeren toen hij vijf jaar oud was. Hij hield en houdt vooral veel van improviseren en zijn grote voorbeeld in zijn jonge jaren was zijn vader, die veel wist van jazzmuziek. Vandaar dat hij best in het begin zonder notenschrift kon: dat begon hij te leren toen hij zeven jaar oud was. Als kind was hij niet te stuiten in zijn muzikaliteit en hij was dan ook dolgelukkig toen hij van zijn ouders een synthesizer kreeg, waarmee je zelfs je eigen composities op een cdtje op kon slaan! Ola vertelt in onderstaand filmpje ook dat hij in Noorwegen naar een speciale middelbare school ging waar muziek een specialisatie was en waar hij improviseren ook altijd nog geweldig vond. Hij omschrijft zichzelf als best wel een lastige leerling, omdat hij altijd graag zijn eigen ding deed. Toch heeft hij zich later zeker ook erg laten inspireren door beroemde componisten als Handel, Mozart en Brahms. Als pianist werd hij enorm gegrepen door het Tweede Piano concert van Rachmaninov. In Noorwegen ging de student Ola naar het conservatorium en vond het geweldig dat hij daarna een plek kreeg aan de Juilliard School in New York, waar hij zijn masters graad haalde in 2006. Tijdens zijn opleiding kwam ook koorzang op zijn pad en werd hij gegrepen door het componeren hiervoor. Tegenwoordig woont en werkt Gjeilo als componist in Manhattan. Hij heeft samengewerkt met wereldberoemde muzikanten en organisaties uit vele landen, waaronder Barbara Bonney en de Edvard Grieg Society. Dat het componeren van koormuziek zijn grote passie is, klinkt hopelijk door in onze vertolking van *Northern Lights*, *Ecce Novum* en *The Rose!*

U kunt op onderstaand filmpje klikken om Ola Gjeilo zelf aan het woord te horen over zijn jeugd en studietijd (filmpje in het Engels, niet ondertiteld).

Vooruitblik

Na het grote succes van vorig jaar organiseert Vox Flevium weer een kerst workshop op woensdag 13 december om 19.00 uur in de Hoeksteen in Swifterbant.

Tevens vindt er een workshop “Op weg naar Pasen” plaats op 20 maart 2024 in theater Posa te Lelystad. Voor meer informatie: zie onze website www.voxflevium.nl

In het najaar van 2024 viert Vox Flevium haar 25-jarig bestaan, met een prachtig overzicht van stukken die door de jaren heen zijn uitgevoerd.

Colofon

Nieuwsbrief PR-commissie Joke van Tuijl en Laura Bakker
Kamerkoor Vox Flevium
www.voxflevium.nl
Repetitie woensdagavond 20.00 – 22.00 uur
De Hoeksteen, Swifterbant